Kraków gospodarzem 41. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO

2017-06-13

W dniach 2–12 lipca w Krakowie odbędzie się 41. Sesja Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO, a nasze miasto stanie się centrum globalnej debaty o stanie zachowania i przyszłości światowego dziedzictwa, głosowań o nowych wpisach na światową listę dziedzictwa kultury i natury. Obrady przedstawicieli 21 państw wchodzących w skład tego międzyrządowego gremium, skupiają na sobie uwagę całego świata i będą komentowane przez media ze wszystkich kontynentów. Prowadzić je będzie krakowianin, prof. Jacek Purchla, dyrektor Międzynarodowego Centrum Kultury i przewodniczący Polskiego Komitetu ds. UNESCO. Jako obserwatorzy w sesji wezmą udział delegacje pozostałych 193 państw – sygnatariuszy Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego.

- To największe wydarzenie w tym roku na szczeblu rządowym, a zarazem największe, jakie organizuje Krakowskie Biuro Festiwalowe i Centrum Kongresowe ICE Kraków. Przedsięwzięcie to bardzo silnie odbije się na branży turystycznej; delegaci zobaczą Kraków, wpisany na pierwszą listę Światowego Dziedzictwa UNESCO – mówi Jacek Majchrowski, prezydent Krakowa.

UNESCO to wyspecjalizowana agencja Organizacji Narodów Zjednoczonych, której podstawowym celem jest wspieranie współpracy międzynarodowej w dziedzinie kultury, sztuki i nauki, a także wzbudzanie szacunku dla praw człowieka, bez względu na kolor skóry, status społeczny i religię. W historii UNESCO Kraków jest miastem wyjątkowym. W 1978 roku został wpisany na tzw. Pierwszą Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO, jako jedno z pierwszych dwunastu miejsc na świecie, obok kopalni soli w Wieliczce, katedry w Akwizgranie (Niemcy), kościołów wykutych w skale w Lalibeli (Etiopia), Parku Narodowego Nahanni (Kanada), Parku Narodowego Yellowstone (Stany Zjednoczone), Quito (Ekwador) i wysp Galápagos (Ekwador).

W 1972 roku w Paryżu podpisano Konwencję o ochronie światowego dziedzictwa, która jest podstawowym instrumentem kształtującym politykę poszczególnych państw w zakresie dziedzictwa kulturowego. Polska ratyfikowała konwencję w 1976 roku. Obecnie 194 państwa są jej sygnatariuszami. Sesje Komitetu Światowego Dziedzictwa UNESCO odbywają się od 1977 roku. Jest to coroczne, międzyrządowe spotkanie 21 państw członków Komitetu, dotyczące stosowania w praktyce Konwencji UNESCO w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. Podczas spotkania członkowie podejmują decyzje dotyczące wpisania nowych dóbr kultury i przyrody na listę światowego dziedzictwa. Tematem jest również przegląd i ocena ochrony dóbr już wpisanych.

W ubiegłym roku w Stambule zapadła decyzja (ze względu na przerwanie obrad, potwierdzona następnie w Paryżu), że Kraków będzie miastem-gospodarzem 41. Sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. „Kraków to piękne miasto dziedzictwa, wypełnionego kreatywnością. Kolejne pokolenia nadbudowują kolejne warstwy kultury, z szacunkiem spoglądając na perły architektury średniowiecznej, renesansowej i barokowej, powstającej w mieście na przecięciu kultury, dawnej stolicy państwa Jagiellonów. To nie tylko prastary ośrodek kultury europejskiej z bezcenną tkanką historycznego centrum i jedno najchętniej odwiedzanych dzisiaj przez turystów miejsc w Polsce, ale miasto zorientowane na przyszłość,

Festiwalowe Miasto Świata IFEA, Miasto Kreatywne UNESCO w dziedzinie literatury, ważny ośrodek akademicki, centrum przemysłów książki i przemysłów spotkań, miasto z dynamicznie rozwijającym się sektorem usług biznesowych, jedno z ważniejszych takich ośrodków w Środkowej Europie".

– Ostateczna decyzja o organizacji 41. Sesji zapadła w listopadzie w 2016 roku na posiedzeniu w Paryżu. Rząd Polski podpisał umowę na organizację kongresu dopiero w drugiej połowie kwietnia 2017 roku. Miasto bierze aktywny udział w organizacji. Budynek ICE był poddany ponad 20 wizytacjom – instytucji zagranicznych UNESCO oraz krajowych, pod kątem bezpieczeństwa. 24 maja podpisano umowę między Gminą Miejską Kraków a ministrem kultury, dotyczącą pełnienia funkcji gospodarza. Po naszej stronie są spore nakłady finansowe, ponad 2 miliony złotych. Jest to związane z działaniami w budynku, a także działaniami około kongresowymi – powiedział Andrzej Kulig, Zastępca Prezydenta Krakowa ds. Polityki Społecznej, Kultury i Promocji Miasta.

Kraków konsekwentnie realizuje założenia 17-punktowej agendy UNESCO, obowiązującej do roku 2030, szczególnie w zakresie zrównoważonego rozwoju miast i społeczności (Sustainable Cities and Communities) i partnerstwa dla wspólnych celów (Partnership for the Goals). Od 2013 roku Kraków jest też pierwszym słowiańskim i drugim nieanglojęzycznym Miastem Literatury UNESCO, a od dwóch lat z dumą przewodniczy pracom Komitetu Sterującego, reprezentując Miasta Literatury na forum UNESCO. W uznaniu intensywności bogactwa życia kulturalnego oraz zrównoważenia polityki kulturalnej, Kraków uzyskał w 2016 miano Festiwalowego Miasta Świata IFEA.

Organizatorami sesji jest rząd RP, a w jego imieniu Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Polski Komitet ds. UNESCO, Narodowy Instytut Dziedzictwa. Współorganizatorami są: Miasto Kraków, Krakowskie Biuro Festiwalowe, Międzynarodowe Centrum Kultury, Centrum Kongresowe ICE Kraków. Partnerami Kongresu są liczne instytucje kultury Krakowa, m.in. Muzeum Historyczne Miasta Krakowa, Muzeum Narodowe w Krakowie, Zamek Królewski na Wawelu.

To właśnie w Centrum Kongresowym ICE Kraków odbędą się najważniejsze wydarzenia Sesji. Obiekt jest w stanie gościć największe światowe imprezy – także pod względem dostosowania budynku do wymogów i standardów obsługi, o czym świadczą liczne nagrody branżowe i referencje od klientów. Będzie to jak dotąd najdłuższy i największy kongres odbywający się w tym obiekcie. Łącznie odbędzie się tam 35 wydarzeń i kilkadziesiąt godzin obrad delegacji krajowych i poszczególnych sekcji UNESCO. Sala audytoryjna zostanie przekształcona w salę plenarną, z biurkami do pracy dla blisko 400 delegatów, członków komitetu wykonawczego oraz prezydium. Obiekt, testowany podczas tak prestiżowych kongresów, jak UEFA, FIFA, MKOL, ale i kongresów stowarzyszeniowych, wymagających podwyższonych standardów bezpieczeństwa, spełnia kryteria dostępności dla liczby blisko 3000 gości jednocześnie. Za organizację sesji odpowiada Narodowy Instytut Dziedzictwa, Krakowskie Biuro Festiwalowe, a także konsorcjum firm, które zostało wyłonione w postępowaniu przetargowym, czyli firma Berm i Centrum Targowo-Kongresowe z Warszawy.

Uroczyste otwarcie z udziałem Dyrektor Generalnej UNESCO Iriny Bokovej, przedstawicieli

polskiego rządu i władz miasta odbędzie się 2 lipca na Wawelu. Kongresowi towarzyszyć będą liczne wydarzenia kulturalne skierowane zarówno do mieszkańców, jak i gości przebywających w mieście.

Sesji będą towarzyszyły również wydarzenia specjalne:

- Forum Zarządców Miejsc Światowego Dziedzictwa (30 czerwca–6 lipca) w Pałacu Krzysztofory – umożliwi zapoznanie się z systemem światowego dziedzictwa i monitoringiem kontrolnym. Tematy forum to aktualne, problemy, z którymi borykają się miejsca z listy UNESCO;
- Forum Społeczeństwa Obywatelskiego (1 lipca);
- Forum Młodych (25 czerwca–1 lipca) – gromadzi młodzież z różnych państw zaangażowanych w ochronę dziedzictwa kultury na świecie.

41. Sesja Komitetu Światowego to wielki prestiż dla miasta. Jest to kolejne wydarzenie po Światowych Dniach Młodzieży, organizowane w Krakowie o tak ważnym aspekcie promocyjnym i skupiającym przedstawicieli tak wielu nacji, kultur i wyznań. Kraków odwiedzą delegacje rządowe, ambasadorzy, eksperci i dziennikarze z blisko 200 krajów. To podkreślenie roli Krakowa jako miasta szczególnego pluralizmu ideowego, miasta otwartych bram, miasta otwartego, a zarazem lidera w zakresie ochrony dziedzictwa historycznego. To także okazja do zaprezentowania miasta żywego, wibrującego kulturą, gościnnego, miasta kreatywnego w rozlicznych dziedzinach. Kongres ma nie tylko wpływ wizerunkowy i promocyjny. Uczestnicy kongresu skorzystają z lokalnych hoteli, restauracji i usług, staną się także ambasadorami miasta w świecie. Kongres pozostawi po sobie trwałe ślady, nie tylko w postaci nowych wpisów na listę światowego dziedzictwa kultury, natury, niematerialnego dziedzictwa ludzkości, ale także ze względu na wyraźny wpływ promocyjny i ekonomiczny.

Pamiątką po Kongresie będzie inauguracja „Ogrodu nadziei” w przestrzeni Bulwaru Kurlandzkiego. To aranżacja zieleni, ogród otaczający ekspozycję czterech rzeźb z brązu francuskiej artystki żydowskiego pochodzenia Hedvy Ser, uhonorowanej w 2011 roku tytułem Artysty UNESCO na rzecz Pokoju. Po ekspozycji rzeźb w Żydowskim Muzeum Galicja w Krakowie, w 2014 roku artystka przekazała w darze miastu Kraków cykl czterech rzeźb z brązu: Rozdarcie, Eksplozja, Nadzieja, Totem. Obrazują one w abstrakcyjnych formach leżący u podłoża rzeczywistości proces następowania po sobie i przenikania się zjawisk destrukcji i odbudowy, dezintegracji i harmonii, zagłady i odrodzenia. To wyraźne nawiązanie do myśli kabalistycznej, pod wpływem której tworzy – w swoich pracach Ser stara się uchwycić leżący u podłoża rzeczywistości dialektyczny proces następowania po sobie i przenikania się zjawisk. Proces ten, zdaniem Hedvy Ser, zmierza do osiągnięcia stanu równowagi. Jest ona jednak z natury czymś kruchym, nietrwałym i w sposób nieuchronny zagrożonym ponownym zanurzeniem się w chaosie. 350-kilogramowe obeliski Hedvy Ser są abstrakcyjnymi przestawieniami poszczególnych faz tego nieskończonego cyklu metamorfozy, a zarazem ważnym przesłaniem pokoju, dialogu międzykulturowego i nadziei. Plan rozmieszczenia rzeźb powstawał we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, Zarządem Zieleni Miejskiej i Krakowskim Biurem Festiwalowym, jako projekt społeczny, mający na celu także wprowadzić ważny impuls w przestrzeń bulwarów wiślanych i przyczynić się do kulturalnej rewitalizacji tego fragmentu miasta. W ceremonii otwarcia udział weźmie m.in. Dyrektor Generalna UNESCO Irina Bokova, a

także sama artystka. Jednocześnie podczas Kongresu zainaugurowany zostanie ekologiczny miejski cykl „Aleja kongresowa”. To akcja nasadzania szlachetnych platanów klonowych na trasie do Centrum Kongresowego ICE Kraków.

– „Aleja kongresowa” to inicjatywa, którą rozpoczniemy po Sesji UNESCO. Drzewa będą nasadzane wzdłuż ul. Monte Casino. W ten sposób chcemy pokazać, że UNESCO to nie tylko materialne dziedzictwo, to także dziedzictwo natury – powiedział Robert Piaskowski, zastępca dyrektora ds. programowych Krakowskiego Biura Festiwalowego. Organizatorzy kolejnych wielkich międzynarodowych kongresów realizowanych w ICE Kraków będą symbolicznie sadzić drzewa przy ulicy Monte Cassino. Ta inicjatywa realizowana będzie przez Krakowskie Biuro Festiwalowe, we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej. Aby podkreślić troskę o środowisko, zasadzone zostaną drzewa najdłużej zielone (platany). W projekt zaangażowani będą także Ambasadorowie Kongresów, aby dotrzeć z ideą do większej grupy opiniotwórczych odbiorców. Przedstawiciele przemysłu spotkań przywiązują coraz większą wagę do ekologii oraz zrównoważonego rozwoju w kontekście organizacji kongresów i konferencji.

- Podczas trwania sesji chcemy zaprezentować delegatom, mieszkańcom i turystom wydarzenia kulturalne. W naszym mieście na scenach plenerowych organizowany będzie Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych, który przyciąga co roku tłumy. W trakcie sesji będzie również towarzyszył nam Letni Festiwal Jazzowy oraz Festiwal Muzyki Polskiej. Specjalnie dla delegatów i dziennikarzy zagranicznych Muzeum Historyczne Miasta Krakowa zorganizuje wycieczki po naszym mieście. Dodatkowo chętni będą mogli wybrać się na wycieczki po całej Polsce, gdzie znajdują się obiekty UNESCO – powiedziała Katarzyna Olesiak, dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W czasie 41. sesji Komitetu Światowego Dziedzictwa dobiegać też będzie końca Festiwal Kultury Żydowskiej – największa w Europie prezentacja kultury tworzonej przez Żydów na całym świecie, a dzięki festiwalowi Etno Kraków, miasto wypełnią dźwięki muzyki etnicznej całego świata, Festiwal Teatrów Ulicznych wyprowadzi kulturalny karnawał na ulice i place historycznego centrum, zaś urokliwe Bulwary Wiślane staną się scenerią inauguracji kompleksu rzeźb uznanej francuskiej artystki dla pokoju UNESCO Hedvy Ser.